

Helsinki 9.1.2017

Ulkoasiainministeriölle

Asia: YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallinen määräaikaistarkastelu – UPR. Suomen kolmannen kansallisen raportin luonnos.

Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry kiittää mahdollisuudesta lausua tekeillä olevasta raportista. Koska, kuten raportissakin todetaan, naisiin kohdistuva väkivalta on yksi Suomen vakavimmista ihmisoikeusongelmista, keskitymme kommentteissamme sitä käsittelevään lukuun.

Nyt käsillä olevassa luonnoksessa on kiitettävä sitä, että naisiin kohdistuvan väkivallan yleisyyden korkeat luvut on kattavasti tuotu esiin. Myös raiskausrikosten vähäinen ohjautuvuus poliisille sekä syyteiden matala määrä on hyvin nostettu esiin.

Katsomme että raporttia laadittaessa tulisi tarkastella myös tänä vuonna Suomen saamia suosituksia YK:n CEDAW-komitealta (koskien vuoden 2016 väliraportointia naisiin kohdistuvasta väkivallasta) sekä kidutuksenvastaisen komitealta. Molemmat komiteat ovat yksityiskohtaisesti nostaneet esiin Suomen valtion puutteita naisiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttumisessa sekä sen ehkäisemisessä.

Resurssointi

Naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista, jo päättynyttä ohjelmaa (vv. 2010-2015) käsitellään pelkästään positiivisesti ohittaen sen ongelmat. Ohjelmasta tehtiin ulkopuolinen arviointi, jonka raportoinnissa esitettiin vakavaa kritiikkiä koskien ohjelman heikkoa resurssointia. Arviointi osoitti, että tarvitaan vielä monien toimien tehostamista, jotta Istanbulin sopimuksen velvoittama taso Suomessa saavutettaisiin. (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75030/Rap_ ja_muist_2016_15_1.pdf?sequence=1)

Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi laadittujen ohjelmien **riittävää resurssointia** on painotettu myös CEDAW-komitean sekä kidutuksenvastaisen komitean suosituksissa. Tämä on myös kysymys, jota kansalaisjärjestöt ovat jatkuvasti pitäneet esillä huolenaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta. Lisäksi erityinen huoli koskee tällä hetkellä uuden Istanbulin toimeenpanon koordinoitua, johon on varattu hyvin vaatimattomasti resursseja.

Vastaavasti resurssit puuttuvat mm. riittävän turvakotiverkoston sekä raiskauskriisikeskusten verkoston pystyttämiseksi.

Lainsäädäntö

Monia Istanbulin sopimuksen edellyttämiä lainsäädäntöuudistuksia ei ole toteutettu. Osaa niistä ei ole edes ryhdytty selvittämään. YK:n edellä mainitut komiteat ovat todenneet puutteita mm. näissä lainsäädännöllisissä tarpeissa, jotka sisältyvät sopimukseen:

- Väkivallan huomioiminen tapaamisoikeuksiin ja huoltajuuteen liittyvissä asioissa on oikeusistuimissa sekavaa ja vaihtelevaa, eikä asiaan ole puututtu lainsäädännöllä kuten sopimus edellyttää.

Heittelevyyden oikeuden päätöksissä osoittaa mm. Teija Hautasen väitöskirja:

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66642/978-951-44-8192-5.pdf>

- Seksuaalinen häirintä kattaa rikoslaissa tällä hetkellä vain ”seksuaalisen ahdistelun” eli fyysisen koskettelun. Kun rikoslakiin lisättiin kohta ahdistelusta, jätettiin pois sanallinen ja sanaton ahdistelu. Seksuaalinen häirintä on laaja-alaisempi ilmiö kuin suora fyysinen koskettelu ja se on pidempään jatkuessaan yleensä monimuotoista. Pelkkä fyysinen yksittäinen teko määritelmänä olettaa ahdistelun olevan aina kertaluontoinen yksittäiseksi jäävä tapahtuma. Tällainen seksuaalisen häirinnän kaventaminen ei ole sopimuksen mukaista.

-Raiskauksen määritelmään ei ole sisällytetty suostumuksen puuttumista Istanbulin sopimuksen edellyttämällä tavalla. Myös laitoshoidossa olevien kohdalla rikoslaki on heidät mainitessaan epäselvä (20 luku §5 Seksuaalinen hyväksikäyttö) , jolloin seksuaalista hyväksikäyttöä voidaan päätyä käyttämään rikosnimikkeenä niin että laitoshoidossa olevien kohdalla rangaistukset seksuaalirikoksista, jotka olisi tulkittavissa raiskauksiksi, muodostuvat matalammiksi.

- Pakkoavioliitto ei ole kriminalisoitu, eikä olemassa olevalla lainsäädännöllä välttämättä pystyä tunnistamaan ja puuttumaan kuin joihin tapaustyyppeihin.

Lisäksi lähisuhde- ja perheväkivaltapauksiin soveltumaton sovittelukäytäntö on edelleen laajasti käytössä.

Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry:n puolesta

Johanna Pakkanen, pääsihteeri

johanna.pakkanen@nytkis.org

p. +358 50469 6242

www.nytkis.org

Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry

Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry on kattojärjestö, johon kuuluvat Kokoomuksen Naisten Liitto ry, Kristillisdemokraattiset Naiset ry, Naisasialiitto Unioni ry, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry, Perussuomalaiset Naiset ry, Sosialidemokraattiset Naiset, Sukupuolentutkimuksen seura ry, Suomen Keskustanaiset ry, Svenska Kvinnoförbundet r.f, Vasemmistonaiset ja Vihreät Naiset ry.